



Valsts aģentūra  
"Civilās aviācijas aģentūra"

## Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide

Statuss: Īstenošanā

Publicēts: 06.05.2021.

Atjaunināts: 08.08.2023.

Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide

**Projekts "GAISA KUĢU PĀRVALDĪBAS UN UZRAUDZĪBAS SISTĒMAS IZVEIDE"**

Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts  
"Veicināt drošību un vides prasību ievērošanu  
starptautiskajā lidostā "Rīga", 2. kārtā

Logo of the State Agency for Civil Aviation, National Development Plan 2020, and the European Union.

REGULĀCIJA TAVĀ NĀKOTNĒ



NACIONĀLAIS  
ATTĪSTĪBAS  
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA  
Eiropas Savienības  
strukturāfundi un  
Kohēzijas fonds

REGULĀCIJA TAVĀ NĀKOTNĒ

### Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts „Veicināt drošību un vides prasību ievērošanu starptautiskajā lidostā "Rīga", 2.kārta

Projektu īstenošanas rezultātā tiks uzlabota Latvijas gaisa telpas drošība gaisa satiksmes vadības zonā, kā arī vides un drošības pasākumi Starptautiskajā lidostā «Rīga». Plānots izveidot inovatīvu Bezpilota gaisa kuģu jeb *dronu* pārvaldības uzraudzības sistēmu (platformu), kas nodrošinās visu ar bezpilota gaisa kuģu pārvaldību saistīto pakalpojumu pieejamību un savietojamību e-vidē: reģistrēšanos, tālvadības pilotu pārbaužu veikšanu u.c., kas kopumā uzlabos publisko pakalpojumu pieejamību un sekmēs apkārtējās vides piesārņojuma samazināšanos.

Vienošanās Nr.	Nosaukums	Mērķis	Finansējums	Īstenošanas gaita
6.1.2.0/20/1/001	Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide	Līdz 31.12.2023. izveidot bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmu, lai nodrošinātu bezpilota gaisa kuģu un bezpilota gaisa kuģu lietotāju precīzu reģistrāciju, kā arī infrastruktūru bezpilota gaisa kuģu signālu uztveršanai	Kopējās attiecināmās projekta izmaksas – 1 764 705.88 EUR, Kohēzijas fonda finansējums – 1 500 000 EUR	Projekts apstiprināts 30.03.2021. Vienošanās par tā īstenošanu ar Centrālo finanšu līgumu aģentūru parakstīta 06.05.2021. Projektu īsteno līdz 31.12.2023.

#### GALVENĀS PROJEKTA AKTIVITĀTES:

1. Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības sistēmas koncepta izstrāde;
2. Datu apmaiņas saskarnes izveide ar ārējām sistēmām;
3. Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas IT infrastruktūras izveide;
4. Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtu iegāde, uzstādīšana un konfigurēšana;
5. Informācijas un publicitātes nodrošināšana.

#### SAGAI DĀMIE REZULTĀTI:

Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtas un gaisa telpas drošības uzlabošanas sistēmas izveide;

Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtu iegāde, uzstādīšana un konfigurēšana.

Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēma nodrošinās:

Automatizētu funkciju, pakalpojumu un procedūru kopumu, lai nodrošinātu drošu un efektīvu bezpilota gaisa kuģu ekspluatāciju noteiktā gaisa telpā un novērstu gaisa kuģu lidojumu apdraudējumus;

Tālvaldības pilotus ar informāciju, kas nepieciešama, lai veiktu ērtu un drošu bezpilota gaisa kuģa ekspluatāciju (piem., caur mobilo aplikāciju), tostarp gaisa satiksmes pārvaldību, kā arī nodrošinās to, ka bezpilota gaisa kuģi neieklūst aizliegtās zonās;

Atbalstu bezpilota gaisa kuģa operācijām ārpus tiešās redzamības (BVLOS) un būs pamats blīvām darbībām pilsētu teritorijās, kā arī bezpilota gaisa kuģu integrācijai kopējā gaisa telpā;

Savietojamību ar citu iestāžu sistēmām (informācijas apmaiņai, datu plūsmai), valsts pārvalde «digitalizējas» dronu jomā;

Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtas nodrošinās pārskatāmu bezpilota gaisa kuģu uzraudzību lidostas "Rīga" gaisa satiksmes vadības zonas (Rīgas CTR), kā arī lidostas "Liepāja" robežās.

#### FINANSĒJUMS

Projekta ietvaros kopējie ieguldījumi sastāda 1 764 705.88 EUR, tai skaita 1 500 000.00 EUR Kohēzijas fonda finansējums un 264 705.88 EUR privātais jeb Civilās aviācijas aģentūras finansējums.

## ĪSTENOŠANAS LAIKS

Projektā plānotās darbības maksimālais izpildes termiņš - 2023.gada 31.decembris.

### ĪSTENOTĀS PROJEKTA AKTIVITĀTES



Publicētos materiālus vai to daļas aizliegts pavairot, pārpublicēt vai citādi izplatīt bez saskaņošanas ar valsts aģentūru "Civilās aviācijas aģentūra". Informācijas izmantošanu iespējams saskaņot, rakstot uz e-pastu: [iveta.kancena@caa.gov.lv](mailto:iveta.kancena@caa.gov.lv).

1. Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas koncepts:

 [Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas koncepts \(LV\)](#). 

 [Unmanned aircraft management and monitoring system concept \(EN\)](#). 

2. Biznesa procesu un biznesa modeļu izstrāde:

 [Biznesa procesu un biznesa modeļu izstrāde \(LV\)](#). 

 [Development of business processes and business models \(EN\)](#). 

Civilās aviācijas aģentūras 2023.gada otrā ceturkšņa gaisa telpas monitoringa dati liecina, ka vairāk nekā 60% lidojumu ar droniem klasificējami kā nesaskaņoti. Savukārt Valsts policija kopš 2021. gada ir konstatējusi 900 dažāda veida pārkāpumus dronu pilotēšanā, secināts diskusijas “Arī Tu vari būt pilots – pacelies debesīs ar dronu! Tikai neaizmirsti par drošību!” laikā. Plašāka informācija: [Vairāk nekā 60% lidojumu ar droniem klasificējami kā nesaskaņoti](#)

2023.gada 5.augustā valsts aģentūra Civilās aviācijas aģentūra Liepājas lidostā aviošova Baltic International Airshow 2023 ietvaros organizē diskusiju “Arī Tu vari būt pilots – pacelies debesīs ar dronu! Tikai neaizmirsti par drošību!”, kurā informē arī par Kohēzijas fonda projektu “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas ieviešana”. Plašāka informācija: [CAA ar diskusiju piedalīsies Baltic International Airshow 2023](#)

2023.gada 31.maijā Civilās aviācijas aģentūras Youtube kanālā publicēts video “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide Latvijā”. Par to, kādēļ nepieciešama šāda valsts nozīmes informācijas sistēma dronu jomā un kā tā uzlabos gaisa telpas drošumu, informē CAA Projektu vadītāja Iveta Kancēna, VAS “Latvijas gaisa satiksme” valdes loceklis Aivars Pūcītis un VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Drošības pārvaldības sistēmas vadītājs Romans Kunderckis. Sižets skatāms šeit: [Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēma Latvijā](#).

Šobrīd Civilās aviācijas aģentūra (CAA) aktīvā fāzē īsteno Bezpilota gaisa kuģu (BGK) pārvaldības un uzraudzības sistēmas informācijas sistēmas (IS) infrastruktūras izveidi. Līdz 2023.gada 1.oktobrim IS izveidos informācijas tehnoloģiju uzņēmums SIA “ZZ Dats”.

Kopš 24.februāra Kohēzijas fonda līdzfinansētajā projektā “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas ieviešana” (Projekts) darbs norit pēc *agile* principa, kura ietvaros Projekta vadības un ekspertu darba grupa īsteno darba uzdevumus secīgi pa posmiem. Pašreiz tiek īstenots darbs pie ģeogrāfisko zonu risinājuma un lietotājstāstu izveides. Tāpat jaunās sistēmas izstrādē iesaistās kolēģi no VAS “Latvijas gaisa satiksme”.

Savukārt no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) saņemts atzinums, ka no valsts vienotās IKT arhitektūras un drošības prasību viedokļa CAA informācijas sistēma tiek iekļauta Valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centra (VESPC) pakalpojumu izmantotāju sarakstā. Vienlaikus panākta vienošanās ar VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (LVRTC) par VESPC pakalpojumu izmantošanas un finansēšanas nosacījumiem. Tāpat testa režīmā LVRTC ir izveidota mākoņskaitļošanas infrastruktūra (VESPC pakalpojumu sniegšana) jaunveidojamai sistēmai. BGK pārvaldības un uzraudzības sistēma tiek ieviesta ar mērķi uzlabot gaisa satiksmes drošību, tai skaitā, samazināt neautorizētus dronu lidojumus lidlauku tuvumā, kas nereti ir par iemeslu traucētiem komercaviācijas un vispārējās aviācijas gaisa kuģu lidojumiem, kā arī palielināt saskaņoto lidojumu skaitu. To plānots īstenot, saprotamā veidā nododot dronu lietotājiem informāciju par noteiktajiem ierobežojumiem. Dronu uzraudzības un pārvaldības sistēmas pamatā būs datu apstrāde par BGK operācijām.

2023.gada 28.februārī Civilās aviācijas aģentūra informē plašsaziņas līdzekļus, ka uzsākta dronu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide, atklātajā konkursā “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas informācijas sistēmas infrastruktūras izveide” par uzvarētāju atzīstot informācijas tehnoloģiju uzņēmumu SIA “ZZ Dats”. Raksts pieejams [šeit](#).

2023.gada 16.janvārī Civilās aviācijas aģentūras Youtube kanālā publicēts video “Tālvadības pilots: nepieciešama vienota un digitāla vide dronu operāciju nodrošināšanas vajadzībām”. Bezpilota gaisa kuģu pilotiem svarīgākais nosacījums ir digitāla, lietotājam draudzīga sistēma, kur visi ar dronu nozari saistītie pakalpojumi, kā, piemēram, apmācības, lidojumu saskaņošana, pieteikšana un ģeogrāfisko zonu izveide, atrodami vienkopus. Jaunā CAA dronu pārvaldības un uzraudzības sistēma palīdzēs tālvadības pilotiem izskaidrot vienotus spēles noteikumus dronu jomā, savukārt valsts iestādēm - efektīvi veikt bezpilota gaisa kuģu uzraudzību. Kāpēc tas nepieciešams, ar savu viedokli un skatījumu dalās profesionāls tālvadības pilots Māris Lazdāns. Sižets skatāms šeit: [Kāpēc ir svarīgi saskaņot lidojumus? Profesionāla tālvadības pilota viedoklis](#).

2022.gada 12.decembrī Civilās aviācijas aģentūras Youtube kanālā publicēts video "Jaunā dronu pārvaldības sistēma kļūs par atbalstu mežsaimniecībā". Bezpilota gaisa kuģu nozare Latvijā ir salīdzinoši jauns aviācijas atzars, kas straujās attīstības dēļ ieņem aizvien nozīmīgāku lomu ne tikai aviācijas jomā, bet arī valsts ekonomiskajos un tautsaimniecības procesos, piemēram, lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, sabiedrisko mediju darbā un privātpersonu ikdienā. Arī A/S "Latvijas valsts meži (LVM) savā darbā arvien plašāk izmanto bezpilota gaisa kuģus jeb dronus. Līdz ar jaunās bezpilota gaisa kuģu pārvaldības sistēmas izveidi, šie procesi kļūs raitāki un iestādes varēs operatīvi iegūt darbam nozīmīgu informāciju. Intervija par dronu izmantošanu un jauno dronu sistēmu ar LVM Bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas vadītāju Kārli Lindi skatāma šeit: [A/S "Latvijas valsts meži" par dronu izmantošanu ikdienā.](#)

2022.gada 14.novembrī ziņu portālā Delfi.ru tiek publicēta intervija krievu valodā ar Civilās aviācijas aģentūras Projekta vadītāju par īstenošanas gaitu un tā ieguvumiem sabiedrībai. Raksts "В Латвии создается система государственного значения надзора за дронами" pieejams [šeit](#).

2022.gada 7.novembrī ziņu portālā Delfi.lv tiek publicēta intervija ar Rīgas pašvaldības policiju par Projekta ietvaros iegādāto dronu uztveršanas iekārtu. Rakstu "Civilās aviācijas aģentūras dronu uztveršanas iekārta atvieglo policijas darbu" pieejams [šeit](#).

Līdz 2022.gada 16.novembrim ir pagarināta piedāvājumu iesniegšana Civilās aviācijas aģentūras izsludinātajā atklātajā iepirkumu konkursā "Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas informācijas sistēmas infrastruktūras izveide". Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

Civilās aviācijas aģentūras Bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma nodaļas vadītājs Ilmārs Ozols raidījumā "Digitālās brokastis" informē par projekta ietvaros iegādātajām uztveršanas iekārtām un to ieguvumiem gaisa telpas drošuma nodrošināšanā. Raidījuma ierakstu vari noklausīties [YouTube](#).

2022.gada 25.augustā Civilās aviācijas aģentūra informē plašsaziņas līdzekļus un plašāku sabiedrību par projekta ietvaros iegādātajām uztveršanas iekārtām un to ieguvumiem, informējot, ka dronu uztveršanas iekārtas mazinās traucēto lidojumu skaitu. [Vairāk](#).

2022.gada 8.augustā Civilās aviācijas aģentūra informē plašsaziņas līdzekļus un plašāku sabiedrību, ka izsludināts iepirkums dronu IT sistēmas izveidei Latvijā. [Vairāk](#).

2022.gada 7.augustā Civilās aviācijas aģentūra izsludinājusi atklātu iepirkumu konkursu "Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas informācijas sistēmas infrastruktūras izveide". Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

2022.gada 31.martā Civilās aviācijas aģentūra informē plašsaziņas līdzekļus un plašāku sabiedrību, ka ar Eiropas Savienības fondu atbalstu tiks veicināta bezpilota gaisa kuģu jeb dronu integrācija civilās aviācijas jomā, Latvijā izveidojot bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmu. [Vairāk](#).

2022.gada 10.februārī Civilās aviācijas aģentūra paraksta līgumu ar iepirkuma konkursa "Informācijas sistēmas izstrādes, tehniskās infrastruktūras un ražotāja sērijveida programmatūras iepirkuma IT tehniskā apraksta izstrāde" uzvarētāju. Līgums paredz, ka SIA "Web Multishop Company" ar speciālistu komandu sagatavo bezpilota gaisa kuģu (BGK) informācijas sistēmas izstrādei nepieciešamo iepirkuma tehnisko dokumentāciju BGK informācijas sistēmas programmatūras prasību specifikācijas izstrādes iepirkuma veikšanai. Vienlaikus izpildītāji konsultēsies arī ar institūcijām un organizācijām par IT jautājumiem, kā arī apzinās pieejamās IT tehnoloģijas projekta aktivitātes īstenošanai. Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

2021.gada 30.decembrī Civilās aviācijas aģentūra izsludinājusi atklātu iepirkumu konkursu "Informācijas sistēmas izstrādes, tehniskās infrastruktūras un ražotāja sērijveida programmatūras iepirkuma tehniskā apraksta izstrāde". Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

2021.gada 29.decembrī Civilās aviācijas aģentūra paraksta līgumu ar iepirkuma konkursa "Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtu iegāde, uzstādīšana un konfigurēšana" uzvarētāju. Līgums paredz, ka bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtas tiek piegādātas ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā, bet ne vēlāk kā divpadsmit mēnešu laikā no līguma spēkā stāšanās dienas tās tiek uzstādītas un konfigurētas, kā arī tiek veikta Civilās aviācijas aģentūras darbinieku apmācība.

2021.gada 8.decembrī noslēdzās Civilās aviācijas aģentūras izsludinātais atklātais iepirkuma konkurss "Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtu iegāde, uzstādīšana un konfigurēšana". Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

2021.gada 3.novembrī Civilās aviācijas aģentūra paraksta līgumu ar iepirkuma konkursa "Informatīvā kampaņa par bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveidi Latvijā" uzvarētāju.

2021.gada 11.oktobrī noslēdzās Civilās aviācijas aģentūras izsludinātais atklātais iepirkuma konkurss "Informatīvā kampaņa par bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveidi Latvijā". Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

2021.gada 23.septembrī Civilās aviācijas aģentūra izplata paziņojumu plašsaziņas līdzekļiem, kā arī ievieto informāciju sociālos tīklos, ka bezpilota gaisa kuģu lietotājiem iespējams ietekmēt nozares attīstību Latvijā, aizpildot anonīmu aptaujas anketu. [Vairāk](#).

2021.gada 22.septembrī tiek publicēta aptaujas anketa, lai analizētu tālvadības pilotu paradumus un vajadzības drošai bezpilota gaisa kuģu jeb BGK ekspluatēšanai, kā arī veiktu esošās sistēmas izpēti, noskaidrojot industrijas tendences un vajadzības. Balstoties uz pētījuma rezultātiem, Latvijā tiks izstrādāts koncepts drošai BGK pilotēšanai, iekļaujot informāciju par ērtu un viegli lietojamu IT sistēmas izveidošanu. Aptaujas anketa pieejama [tiešsaistē](#).

2021.gada 8.septembrī Civilās aviācijas aģentūra izsludinājusi atklātu iepirkumu konkursu "Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtu iegāde, uzstādīšana un konfigurēšana". Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

2021.gada 2.septembrī Civilās aviācijas aģentūra izsludinājusi atklātu iepirkumu konkursu "Informatīvā kampaņa par bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveidi Latvijā". Iepirkuma dokumentācija pieejama [Elektronisko iepirkumu sistēmā](#).

2021.gada 13.augustā Civilās aviācijas aģentūra un VAS "Latvijas gaisa satiksme" (LGS) paraksta līgumu par bezpilota gaisa kuģu jeb dronu pārvaldības un uzraudzības sistēmas koncepta izstrādi. Koncepts sniegs augsta līmeņa redzējumu bezpilota gaisa kuģu satiksmes un tās uzraudzības attīstībai Latvijā turpmākiem pieciem gadiem. [Vairāk](#).

2021.gada 29.jūlijā Civilās aviācijas aģentūra informē plašāku sabiedrību par projekta realizāciju un ieguvumiem no projekta īstenošanas. [Vairāk](#).